

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 145/2010-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júna 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť A. F., B., a D. F., B., zastúpených advokátkou JUDr. K. U., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/00 porušil základné právo A. F. a D. F., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. A. F. a D. F. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. A. F. a D. F. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť na účet ich advokátky JUDr. K. U., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 145/2010-10 z 24. marca 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť A. F. a D. F. (ďalej len „s'ťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/00 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/00, ktoré sa začalo na okresnom súde 17. marca 2000, sa s'ťažovatelia, ktorí do konania ako navrhovatelia pristúpili 30. mája 2001, domáhajú uloženia povinnosti uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytov proti žalovanej J., spol. s r. o. (ďalej len „žalovaná“).

S'ťažovatelia v s'ťažnosti uvádzajú chronologický prehľad úkonov okresného súdu a účastníkov v danej veci. Z tohto prehľadu okrem iného vyplýva, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 2. apríla 2003, pričom toto rozhodnutie okresného súdu bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 33/06-

841 z 28. júna 2006. Následne 29. júna 2006 Okresný súd Bratislava I vyhlásil konkurz na majetok žalovanej. Dňa 7. februára 2007 okresný súd oznámil sťažovateľom, že konanie bolo prerušené z dôvodu vyhlásenia konkurzu.

Sťažovatelia doručili predsedovi okresného súdu 24. júla 2009 sťažnosť na prietahy v konaní, pričom predseda súdu v odpovedi zo 7. augusta 2009 konštatoval dôvodnosť podanej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo A. F. a D. F., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy (...) a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v Článku 6 ods. 1 Dohovoru (...) postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13C 53/2000 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13C 53/2000 prikazuje vo veci konať bez zbytočných prietahov.

3. A. F. a D. F. priznáva spoločne a nerozdielne finančné zadošťučinenie 3 000 EUR (slovom tritisíc EUR), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. A. F. a D. F. priznáva spoločne a nerozdielne trovy právneho zastúpenia 245,70 EUR (slovom dvestoštyridsaťpäť EUR sedemdesiat centov), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. K. U. (...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr. 4012/2010 z 13. apríla 2010 a právna zástupkyňa sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu súdu z 26. apríla 2010.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom prípise opísal chronológiu úkonov, ktoré okresný súd vo veci vykonal, a uviedol tieto relevantné skutočnosti:

„Vo vyjadrení zákonný sudca uvádza, že vo veci sp. zn. 13C 53/2000 nedošlo k prietahom v konaní a súd vo veci konal plynule. Dĺžka konania je zapríčinená väčším počtom účastníkov, množstvom listinných dôkazov predložených v konaní a taktiež to, že

účastníci konania niekoľkokrát menili žalobný petit. Odporca je od 29. 06. 2006 v konkurze, ktorý nie je doposiaľ právoplatne skončený. Od tohto dátumu je konanie v zmysle § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. prerušené, pretože predmet sporu sa týka majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, o čom svedčia aj konania vedené na Okresnom súde Bratislava, vo veciach o vylúčení vecí z konkurznej podstaty, ktoré taktiež nie sú právoplatne skončené. V žalovanej veci teda od 29. 06. 2006 neplynuli procesné lehoty a až do právoplatného skončenia konkurzného konania nieje možné v tejto veci pokračovať.

Poukazujem na rozhodnutie Ústavného súdu SR pod sp. zn. IV. ÚS 411/09-36 zo dňa 22. 01. 2010 v tejto istej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica inej sťažovateľky, kde Ústavný súd SR pripustil, že túto sporovú vec možno z faktického hľadiska považovať za zložitejšiu. Taktiež zohľadnil, že žalobcovia viackrát zmenili žalobný petit, pričom súd sa musel s týmito procesnými úkonmi vysporiadať, čo malo objektívne vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Postup súdu bol v zásade plynulý.

Ústavný súd SR postup okresného súdu v období po prerušení konania považoval z ústavného hľadiska za akceptovateľný, pričom okresný súd vykonal včas všetky potrebné procesné úkony a sleduje, či konkurzné konanie ešte prebieha.

Ústavný súd SR poukázal na konštantnú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom, predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto z dôvodu jej existencie sa nečinnosť neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu. “

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedla, že sťažnosť bola predsedom okresného súdu vyhodnotená ako dôvodná, pričom sťažovatelia trvajú na všetkých dôvodoch, pre ktoré bola sťažnosť podaná ústavnému súdu. Zároveň oznámila, že sťažovatelia netrvajú na ústnom pojednávaní.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 53/00:

- žalobkyňa V. B. spolu s manželom a ďalšími žalobcami podala 17. marca 2000 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti žalovanej uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytov a spoluvlastníckeho podielu na pozemku,

- okresný súd vyzval 21. marca 2000 žalovanú, aby sa vyjadrila k žalobe,

- okresný súd uznesením sp. zn. 13 C 53/00 z 30. júna 2000 vydal na návrh žalobcov predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanej previesť vlastnícke právo k bytovému domu, v ktorom sa nachádzajú sporné byty (okresný súd predmetné uznesenie opravil uznesením z 8. augusta 2000), spis bol po odvolaní žalovanej predložený krajskému súdu,

- krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co 2173/00 z 29. septembra 2000 zmenil napadnuté uznesenie okresného súdu tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol,

- okresný súd 11. decembra 2000 nariadil termín pojednávania na 5. február 2001, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu úpravy petitu žalobcami,

- podaním doručeným okresnému súdu 22. februára 2001 žalobcovia zmenili žalobný petit a domáhali sa nahradenia prejavu vôle žalovaného (zatiaľ však bez doloženia konkrétneho znenia zmlúv, ktoré sa zaviazali doručiť súdu dodatočne),

- sťažovateľka doručila okresnému súdu 27. apríla 2001 podanie, súčasťou ktorého bolo konkrétne znenie zmluvy, ktorá má byť súčasťou požadovaného rozsudku,

- okresnému súdu bol 30. mája 2001 doručený návrh na pristúpenie ďalších účastníkov do konania na strane žalobcov a na zmenu petitu žaloby,

- okresný súd prípisom z 1. júna 2001 vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k zmene žaloby (výzvu zopakoval 9. júla 2001),

- okresný súd 15. októbra 2001 nariadil termín pojednávania na 7. november 2001, na ktorom pripustil prístupenie do konania sťažovateľky a ďalších žalobcov (v 3. až 36. rade) a pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu doplnenia dokazovania,

- žalobcovia 23. januára 2002 doručili okresnému súdu upresnenie a doplnenie žaloby,

- okresný súd pokynom z 19. júna 2002 zisťoval stav konaní vedených žalovanou proti žalobcom o vypratanie sporných nehnuteľností,

- okresný súd 29. júla 2002 nariadil termín pojednávania na 28. október 2002, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu nutnosti doplnenia dokazovania,

- žalobcovia podaním doručeným okresnému súdu 28. októbra 2002 upresnili petit žaloby,

- okresný súd 10. februára 2003 nariadil termín pojednávania na 2. apríl 2003, na ktorom pripustil zmenu žaloby a po skončení dokazovania vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel, pričom na základe fikcie doručenia právneho zástupcovi žalovanej považoval rozsudok za právoplatný od 29. júla 2003,

- žalovaná podala proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 53/00 z 2. apríla 2003 odvolanie z 5. augusta 2003, pričom právny zástupca žalovanej podaním doručeným okresnému súdu 6. septembra 2003 požiadal o odpustenie zmeškania odvolacej lehoty tvrdiac, že v čase doručovania rozsudku okresného súdu bol na dovolenke v Taliansku, a preto nebolo možné aplikovať fikciu doručenia v zmysle § 47 ods. 2 poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“),

- okresný súd uznesením č. k. 13 C 53/00-601 z 24. novembra 2003 zamietol návrh žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty,

- na základe dožiadania krajského súdu (v súvislosti so sťažnosťou žalovanej pre nezákonný postup pri správoplatnení rozsudku sp. zn. 13 C 53/00 z 2. apríla 2003) okresný súd predložil 25. novembra 2003 spis krajskému súdu,

- krajský súd vrátil spis okresnému súdu 2. decembra 2003 spolu so svojou odpoveďou na sťažnosť žalovanej, v ktorej je okrem iného uvedené, že „*Vec bude predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu, proti rozsudku z 2. 4. 2003,*

ktorý posúdi, či odvolanie bolo podané včas...“ (spis bol opätovne predložený krajskému súdu 16. decembra 2003),

- krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 391/03 z 28. januára 2004 zrušil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (spis bol okresnému súdu vrátený 10. februára 2004),

- okresný súd 23. februára 2004 nariadil termín výsluchu právneho zástupcu žalovanej v súvislosti s okolnosťami doručovania rozsudku na 27. február 2004, ktorý sa po zmene termínu uskutočnil 24. marca 2004,

- okresný súd dožiadaním z 18. júna 2004 požiadal Okresný súd Bratislava I o vykonanie výsluchu doručovateľky, ktorý urgoval 3. augusta 2004 a 29. októbra 2004,

- Okresný súd Bratislava I zaslal okresnému súdu 2. novembra 2004 zápisnice o výsluchu doručovateľky,

- uznesením okresného súdu č. k. 13 C 53/00-704 z 27. mája 2005 bol zamietnutý návrh žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty, keďže k zmeškaniu lehoty na podanie odvolania podľa jeho záverov v skutočnosti nedošlo,

- jedna zo žalobkýň 29. júna 2005 podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 53/00-704 z 27. mája 2005,

- spis bol 1. augusta 2005 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, ktorý uznesením sp. zn. 17 Co 251/05 zo 17. augusta 2005 odvolanie žalobkyne odmietol a spis vrátil okresnému súdu 23. augusta 2005,

- na základe odvolania žalovanej proti rozsudku sp. zn. 13 C 53/00 z 2. apríla 2003 bol spis 13. októbra 2005 predložený krajskému súdu, ktorý ho 25. novembra 2005 vrátil ako predčasne predložený z dôvodu, že okresný súd nesprávne vyrubil súdny poplatok za odvolanie, krajský súd zároveň okresnému súdu vytkol, že dosiaľ nerozhodol o späťvzatí žaloby žalobcami v 1. a 2. rade, a uložil mu zabezpečiť úmrtný list žalobcu G. B.,

- uznesením č. k. 13 C 53/00-773 z 23. decembra 2006 okresný súd zastavil konanie vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade a spis 3. februára 2006 opätovne predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovanej proti rozsudku okresného súdu,

- žalovaná 14. marca 2006 vzniesla námietku zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu, preto krajský súd pojednávanie konané 15. marca 2006 odročil na neurčito a 1. júna

2006 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti,

- najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Nc 16/2006 zo 6. júna 2006 rozhodol, že členovia odvolacieho senátu krajského súdu nie sú vylúčení,

- krajský súd uznesením č. k. 15 Co 33/06-841 z 28. júna 2006 zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, pričom zároveň rozhodol o pripustení späťvzatia žaloby žalobkyňou v 7. rade a žalobkyňou v 24. rade a v tejto časti konanie zastavil (spis bol vrátený okresnému súdu 9. augusta 2006),

- uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 K 15/2006 z 29. júna 2006 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovanej, pričom túto skutočnosť oznámila okresnému súdu aj žalovaná podaním z 12. júla 2006 a žiadala konanie prerušiť,

- okresný súd výzvou z 20. novembra 2006 požiadal správcu konkurznej podstaty žalovanej o vyjadrenie, či podáva návrh na pokračovanie v namietanom konaní v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) (negatívna odpoveď bola doručená 29. novembra 2006),

- okresný súd prípisom zo 4. decembra 2006 oznámil účastníkom, že konanie vedené pod sp. zn. 13 C 53/00 je prerušené podľa § 41 ods. 1 zákona o konkurze,

- žalobcovia 22. decembra 2006 podali v novom konaní návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhali, aby žalovanej a správcovi konkurznej podstaty bolo zakázané nakladať s majetkom žalovanej (vec bola vedená pod sp. zn. 15 C 222/2006 a 2. januára 2007 spojená so skôr začatou vecou vedenou pod sp. zn. 13 C 53/00),

- okresný súd 30. apríla 2007 vyzval správcu konkurznej podstaty žalovanej, aby oznámil, či sporný bytový dom je vedený ako majetok podliehajúci konkurzu a tvorí konkurznú podstatu úpadcu, ktorý v odpovedi z 3. mája 2007 uviedol, že bytový dom nie je vedený ako majetok podliehajúci konkurzu, ale niektoré byty spolu s podielom na pozemku sú súčasťou konkurznej podstaty úpadcu,

- okresný súd výzvou zo 7. apríla 2009 a následne 13. júla 2009 adresovanou Okresnému súdu Bratislava I zisťoval, či konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 2 K 15/06 je právoplatne skončené,

- podľa oznámenia Okresného súdu Bratislava I z 30. júla 2009 konkurzné konanie stále nie je skončené.

Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 13 C 53/00 zistil, že s napadnutou vecou súvisiace konkurzné konanie nebolo ani do prijatia tohto nálezu právoplatne skončené.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/00 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci. Konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o návrhu žalobcov na nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva bytov, nie je možné považovať z právneho hľadiska za zložitú. Ústavný súd však nepopiera, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci vzhľadom väčší počet žalobcov (celkovo 37) mohlo predstavovať zo skutkového hľadiska určitý stupeň zložitosti veci. Na túto okolnosť ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Zdlhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemohol pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci, ale aj na opakovanú nečinnosť, resp. neefektívnu činnosť súdu, tak ako to vyplynie z vyhodnotenia postupu okresného súdu v III. časti bode 3 tohto nálezu.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne

zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovatelia neprispeli svojím správaním k priet'ahom v konaní, aktívne sa dožadovali pokračovania v konaní a taktiež podali kvalifikovanú sťažnosť na priet'ahy v konaní. Čo sa týka opakovaného dopĺňania a upresňovania žalobného návrhu, s ktorým sa musel okresný súd náležite vyporiadať, ústavný súd nekvalifikuje ako skutočnosť, ktorá spôsobila zbytočné priet'ahy v konaní. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľom procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a na základe skutočností obsiahnutých v spise konštatoval, že postup okresného súdu v namietanom konaní nevykazoval dlhšie obdobia nečinnosti, t. j. jeho postup bol v zásade plynulý. Na druhej strane doterajší priebeh namietaného konania sa vyznačoval nesústredenou činnosťou okresného súdu, ktorá mala nezanedbateľný vplyv na jeho doterajšiu neprimeranú dĺžku. Tento záver ústavného súdu sa týka jednak nesprávneho posúdenia zmeškania lehoty na podanie odvolania žalovanou proti rozsudku z 2. apríla 2003, nesprávneho postupu pri vyrubení poplatku za odvolanie žalovanej proti rozsudku z 2. apríla 2003 a najmä ďalších dôvodov, pre ktoré krajský súd uznesením č. k. 15 Co 33/06-841 z 28. júna 2006 zrušil rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2003. Krajský súd v odôvodnení označeného uznesenia totiž okresnému súdu najmä vytkol, že sa v napadnutom rozsudku nezaoberal „otázkou aktívnej legitímácie navrhovateľov“, pričom „pre nedostatok dôvodov v tomto smere je preto rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľný“, a tiež to, že „neodôvodnil, prečo pri kúpnej cene za byty a pozemky vychádzal len z kúpnej ceny za bytový dom a nie aj z kúpnej ceny za pozemky sčasti prevádzanej na navrhovateľov. Okresný súd neodôvodnil ani to, prečo do obstarávacej ceny nezhrnul náklady súvisiace s obstaraním majetku, ako žiadal odporca. V tomto smere je rozsudok okresného súdu pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľný...“

Účastníci v doterajšom priebehu konania predkladali viacero návrhov zmlúv o prevode vlastníctva bytov, pričom išlo tak o návrhy navrhovateľov, ako aj o návrhy

v znení navrhovanom odporcom. Vzhľadom na to i vzhľadom na veľký počet účastníkov konania stalo sa neprehľadným, kto z účastníkov to - ktoré navrhované znenie zmluvy predkladá a z akých skutočností pritom vychádzal. Keďže zo spisového materiálu predloženého krajskému súdu nebolo zrejmé, ktoré znenie zmlúv tvorí súčasť napadnutého rozsudku, okresný súd v ďalšom konaní aj tento nedostatok odstráni...

Odporca dôvodne v odvolaní namieta formuláciu výroku napadnutého rozsudku, pokiaľ okresný súd pri tých účastníkoch, ktorí sú manželmi a vzniklo im právo spoločného nájmu k bytu, nahrádza vyhlásenie vôle odporcu u každého z manželov osobitne bez ohľadu na to, že u nich existuje právo spoločného nájmu bytu. Aj uvedený nedostatok okresný súd v ďalšom konaní odstráni.“.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou a nesústreďenou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd postup okresného súdu v období po prerušení konania v zmysle § 47 ods. 1 zákona o konkurze na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 2 K 15/2006-76 z 29. júna 2006 považoval z ústavného hľadiska za akceptovateľný, keďže konanie bolo podľa jeho názoru prerušené v súlade so zákonom, pričom okresný súd v tejto súvislosti vykonal včas všetky potrebné procesné úkony a sleduje, či uvedené konkurzné konanie ešte prebieha. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom, predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť všeobecného súdu z dôvodu existencie zákonnej prekážky v konaní neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09 atď.).

Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprikázal mu, aby vo veci sp. zn. 13 C 53/00 konal bez zbytočných prietahov, vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom ústavného súdu

sp. zn. IV. ÚS 411/09 z 22. januára 2010 (m. m. I. ÚS 232/05, IV. ÚS 187/05, II. ÚS 96/06, IV. ÚS 45/07, IV. ÚS 99/07). Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, z dôvodu, že „(...) *právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádzajú, im spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu, spočívajúcu v neistote ohľadne vlastníckych práv k bytu, ktorý užívajú 18 rokov a do dnešného dňa z dôvodu nekonania súdu im vlastníctvo nebolo priznané.*“

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä vzhľadom na celkovo dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané každému zo sťažovateľov v sume po 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti z 12. novembra 2010). Za dva úkony vykonané v roku 2009 patrí odmena v sume trikrát po 115,90 €, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu 231,80 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 185,44 € v prípade jedného sťažovateľa. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (2 x 6,95 € v roku 2009) v prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 384,78 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na to, že sťažovatelia si prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 €, ústavný súd im priznal náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej sume, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010